

Bakgrund

När vi i Helsingborg Landborgens Rotaryklubb hösten 2016, träffade vår vänklubb Virum-Sorgenfri Rotaryklubb från Köpenhamn, pratade vi om att samla oss kring ett gemensamt internationellt projekt. De hade precis avslutat ett projekt som drevs i samarbete med Prishtina International Rotaryclub och Virum-Sorgenfri upplevde samarbetet som mycket gott och seriöst.

De hade då fått information om ett annat angeläget projekt, som Prishtina International initierat och behövde få med fler klubbar i: att ge flickor från extremt fattiga familjer från landsbygden och från förorter till Prishtina, möjlighet att få fortsätta och slutföra sin skolgång. Detta ger dem möjlighet att utbilda sig vidare, få ett arbete och kunna försörja sig.

När pengarna tryter, prioriterar föräldrarna i första hand att sönerna får fortsätta gå i skolan, medan flickorna ofta får avbryta sin utbildning och vara hemma och hjälpa till med småsyskon och äldre släktingar. Flickorna blir ofta gravida tidigt och fastnar i, ett genom generationer upprepat mönster, en kvinnofälla.

Därför är detta projekt inte bara ett utbildningsprojekt utan även ett jämställdhets- och samhällsutvecklings-projekt. Den kostnad som föräldrarna inte klarar av, är kostnaden för transport till skolan samt för ett litet mellanmål vid lunchtid. Eleverna från landsbygden kan ha upp till 2 timmars bussresa, enkel tur. Ett mellanmål vid lunchtid är också nödvändigt - utan mat under dagen blir förutsättningarna för lärande dåliga.

Förberedelse inför projektstarten

Under hösten 2017 inledde vi konkreta samtal via Skype med vår kontaktperson i Prishtina International Rotaryclub. Vi fick en god kontakt och planerade för ett möte ”in real life”. I maj 2018 besökte Landborgens styrgrupp (3 personer) Kosovo under tre dagar för att på plats informera oss om projektet och för att säkerställa att projektet är seriöst, samt att utbetalning av pengar kan göras genom Rotary.

Vi fick ett fantastiskt fint mottagande och imponerades av att alla i klubben var så engagerade och deltog aktivt i Rotary-arbetet.

Klubben har genom åren drivit flera större projekt, bl.a. ett vattenprojekt samt ett projekt där man hjälpt krigsskadade personer att få benproteser.

Vi fick en grundlig genomgång av projektet, hur det planeras, följs upp och kommer att utvärderas. Vi ville också bilda oss en egen uppfattning och besökte därför tre olika skolor, då vi träffade både lärare, rektorer och personer från skolförvaltningen samt några av de flickor som är uttagna för att få ett stipendium och därmed får en möjlighet att fullgöra sin skolgång.

De flickor vi träffade var oerhört motiverade och tacksamma och menade att detta blir livsavgörande för dem. De såg framför sig, att längre fram kunna ge något tillbaka till samhället, t.ex. genom att utbilda sig till lärare eller läkare och därmed bidra till samhällsutvecklingen.

Vid besöket på Kosovo Education Center (motsvarande Skolverket) fick vi en genomgång av deras skolsystem, som liknar vårt, samt information om kvalitet och resultat - en övergripande nulägesbild av skola och utbildning i Kosovo. Den grundläggande utbildningsnivån i Kosovo är mycket låg, bland annat beroende på att landet fortfarande inte riktigt har repat sig efter kriget 1998-1999. Till exempel ligger 77 % av 15-åringarnas läsförmåga under miniminivå, vilket kan jämföras med OECD-länderna, där motsvarande siffra är 20%. Projektet ligger därmed i linje med två av Rotarys fokusområden: Grundläggande läs-och skrivutveckling samt ekonomisk utveckling och samhällsutveckling.

Förutom Prishtina International Rotaryclub, ingår även vår vänklubb Virum-Sorgenfri Rotaryklubb (Danmark), Wien Hofburg Rotaryklubb (Österrike) samt en klubb i USA.

Process för uttagning av flickorna

Lärare och rektorer tar (enligt beslutade kriterier) fram förslag genom att gå igenom familjernas ekonomiska situation samt gör en individuell bedömning av varje flickas förmåga att klara studierna och att hon har kapacitet för att även längre fram kunna studera vidare på universitet/högskola. Direktoratet för utbildning i kommunerna beslutar.

Efter beslut om vilka flickor som ska få stipendium informeras projektansvarig i Prishtina International Rotaryclub som tillsammans med andra rotarymedlemmar sedan tar kontakt med familjerna/flickorna, gör hembesök och pratar igenom förutsättningarna för stipendierna. Då klargörs att pengarna inte får användas till något annat, skulle så vara fallet, dras stipendiet in med omedelbar verkan. Därefter betalas pengarna ut till respektive familj.

Fakta om Kosovo

Republiken Kosovo, ett land i sydöstra Europa vars självständighet är omtvistad. Landet är erkänt av mer än 111 av FN:s 193 stater, däribland Sverige. År 2008 förklarade Kosovos parlament Kosovo självständigt från Serbien, som dock inte accepterar utbrytningen. 1998 bröt öppen väpnad konflikt ut med Serbiens armé och 1999 inledde [NATO](#) bombningar mot Serbien för att stoppa det brutala våldet mot civila. Sedan dess har Kosovo administrerats av FN med stöd av en resolution i säkerhetsrådet. Sedan juni 1999 har NATO haft trupper i Kosovo med syfte att upprätthålla fred och allmän säkerhet.

Kosovo är ett av Europas fattigaste länder och många har inte resurser som räcker till för att de ska kunna leva på en nivå som anses godtagbar i samhället.

Kosovo ligger näst sist i rankingen bland europeiska länder, avseende Human Development Index (HDI), som består av indikatorerna förväntad livslängd, utbildning och inkomst (BNP per invånare).

Utbildningsväsendet i Kosovo står inför stora utmaningar framöver. T.ex. går endast 46 % av 4-5-åringarna i förskola. Från högstadiet och uppåt är det vanligt med avhopp från skolan och oftast är det flickor som slutar i förtid. Flickor har också svårast att få arbete, då arbetslösheten ligger på över 30% och de arbeten som finns går oftast till pojkar/män. Därför är det särskilt viktigt att satsa på flickors utbildning.

Landet har cirka 2 miljoner invånare och huvudstaden Prishtina har drygt 500 000 invånare.